

نقش سازمان‌ها در پیشگیری از حوادث رانندگی بر اساس منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)

حمیده اخواست^۱، مجید خواجهویی نژاد^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۲۵

چکیده

هدف و زمینه: حوادث رانندگی در جامعه امروز به عنوان یک واقعیت اجتناب ناپذیر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در راستای حل این معضل، ارتقاء سطح فرهنگی جامعه در حوزه عبور و مرور با بهره‌مندی از توانمندی سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیر دولتی به منظور کاهش حوادث رانندگی تأثیرگذار می‌باشد. هدف اصلی نقش سازمان‌ها و نهادها در پیشگیری از حوادث رانندگی بر اساس منظومه فکری مقام معظم رهبری است.

روش: این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی و تحلیلی از نوع تحقیقات کیفی است. در این راستا با استفاده از کتب، اسناد، مقالات و سایت‌های مرتبط با عنوان تحقیق با استفاده از روش تحلیل محتوی انجام پذیرفته است.

نتایج: در راستای بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار فرماندهان و مسئولان نیروی انتظامی در اردیبهشت ماه ۱۳۹۵ در خصوص اینکه علی‌رغم کاهش یافتن آمار تلفات تصادف‌های جاده‌ای، آمار تلفات همچنان بالاست و نیروی انتظامی با تعامل و همکاری با دستگاه‌های مسئول در راستای کاهش مستمر این آمار تلاش نمایند؛ نشان می‌دهد که حوادث رانندگی نتیجه «علت» یا عواملی است که زمینه‌های بروز آن را فراهم می‌نمایند و تصادف معلول این عوامل است و نگاه مسئولین به حوادث رانندگی در کشور نگاه معلولی است نه علتی که باید تغییر کند. در این تحقیق ضمن شناسایی عوامل موثر بر حوادث رانندگی در حوزه عبور و مرور نظم و امنیت و موارد قانونی استخراج شده در این حوزه، محیط تعاملی و اعضاء محیط تعاملی در حوزه عبور و مرور و شرح وظایف سازمان‌ها و نهادهای مرتبط بیان گردیده است. در پایان با بیان مدل مفهومی و تحلیلی، به سیاست‌های اجرایی پیشنهادی در حوزه عبور و مرور پرداخته شده است.

کلید واژه‌ها: تصادف، عبور و مرور، منظومه فکری مقام معظم رهبری.

^۱ - کارشناس ارشد آمار، عضو پژوهشگران دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان کرمان (نویسنده مسئول) -

۰۳۴-۳۲۱۱۱۱۰۱ - traffic_safty۸۲@yahoo.com

^۲ - کارشناس آی تی، عضو پژوهشگران دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان کرمان - ۰۳۴-۲۱۸۲۱۱۳۰

مقدمه

نظم و امنیت مقوله‌ای است که قدمتی به وسعت تاریخ بشر دارد. یکی از حوزه‌های مهم اثرگذار بر نظم و امنیت مقوله عبور و مرور و در پی آن حوادث رانندگی است که موضوعی تأثیر گذار در توسعه اقتصادی، توسعه سلامت و توسعه اجتماعی می‌باشد که منجر به تحمیل هزینه‌های قابل توجه به اقتصاد کشور گردیده و در کشورهای کمتر توسعه یافته به دلیل عدم نظارت کافی توسط سازمان‌های مرتبط این مسئله وضعیت اسفناک‌تری پیدا می‌کند.

افزایش حوادث رانندگی در جاده‌ها و در سطح شهرها به یکی از عوامل تهدید کننده‌ی سلامت و بهداشت عمومی جامعه تبدیل شده که در راستای کاهش تصادفات در کشور رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی به‌عنوان ضامن امنیت آمد و شد دیده شده که متأسفانه رعایت نکردن قوانین منجر به آسیب پذیری شدید تردد در جاده‌های برون‌شهری و معابر درون‌شهری گردیده است.

اهمیت موضوع ایمنی جاده‌های کشور و حوادث رانندگی و خسارت‌های جانی و مالی ناشی از آن در کشور آنقدر بالاست که مقام معظم رهبری در اسفند ماه ۹۱ در دیدار جمعی از دست‌اندرکاران سفرها و خدمات نوروزی در خصوص وضعیت تصادفات و فرهنگ رانندگی بیان داشتند: «تمام دستگاه‌های موثر در سفرها و مسئول حفظ انضباط جاده‌ای باید تلاش خود را برای به حداقل رساندن این حوادث به‌کار گیرند» و همچنین در دیدار با مسئولان نیروی انتظامی در سال ۱۳۹۵ بیان داشتند «اگرچه آمار تلفات تصادف‌های جاده‌ای کاهش یافته است، اما آمار تلفات همچنان بالاست و نیروی انتظامی و دستگاه‌های مسئول باید تلاش کنند، این آمار به‌طور مستمر کاهش یابد». بر همین اساس در راستای تأکیدات پیاپی مقام معظم رهبری در خصوص تلفات و فرهنگ رانندگی و با

توجه به نقش تأثیرگذار حوادث رانندگی در اقتصاد کشور و در راستای تداوم کاهش تلفات جاده‌ای و افزایش ایمنی عبور و مرور باید سازمان‌های مرتبط در امر قوانین و مقررات، ارتقای ایمنی رانندگی و حوادث رانندگی از طریق استراتژی‌ها و راهکارهای کوتاه و بلند مدت، برنامه‌های مدون برای نهادینه کردن رعایت فرهنگ عبور و مرور و مدیریت آن ارائه دهند. برای دستیابی به این مهم استفاده از ظرفیت‌های کلیه سازمان‌ها، نهادها و ادارات بویژه سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی و نیز سازمان‌های مردم‌نهاد (سمن)ها بسیار مؤثر خواهد بود؛ لذا سازمان‌ها می‌توانند به عنوان ابزاری مناسب جهت دستیابی به کاهش حوادث رانندگی جامعه عمل نمایند. از اینرو شناسایی ابعاد این معضلات و تلاش برای جبران آن‌ها با همکاری سایر سازمان‌ها اهمیت پرداختن به این معضل را به روشنی نشان می‌دهد.

پیشینه و مبانی نظری

عبور و مرور: به معنای جابجایی انسان، حیوان، کالا و وسایل نقلیه از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر است. مولفه‌های عبور و مرور عبارتند از؛ خیابان، جاده، سایر راه‌های عبور و مرور، عابرین، رانندگان وسیله نقلیه، علائم و قوانین، وسیله نقلیه.

تصادف: برخورد، تصادف و سانحه معادل Crash است؛ که معادل فارسی آن تصادم یا سانحه است (احمدی نژاد و همکارانش، ۱۳۸۹: ۸) سانحه هر واقعه خاص را گویند که: منجر به کاهش ظرفیت جاده و یا افزایش غیرطبیعی تقاضای آن می‌شود (فاراداین، ۱۳۸۷: ۱۳) از طرفی سانحه یک اتفاق ناگهانی برنامه‌ریزی نشده ترافیکی است که تأثیرات منفی بر جریان ترافیک می‌گذارد. تصادف رانندگی به حادثه ترافیک خیابانی و یا جاده‌ای اطلاق می‌شود که در آن حداقل یک وسیله نقلیه با یک وسیله نقلیه دیگر، یا یک کاربر

دیگر، یا یک جسم ثابت در مسیر جاده و یا در حاشیه برخورد کرده باشد که معمولاً آسیب مالی یا جانی در پی دارد، و یا اینکه وسیله نقلیه مذکور واژگون شده باشد. (احمد فینی، ۱۳۹۰: ۳۲)

تصادف رانندگی: تصادف رانندگی به حادثه ترافیک خیابانی و یا جاده‌ای اتلاق می‌شود که در آن حداقل یک وسیله ی نقلیه خیابانی با یک وسیله ی نقلیه دیگر، یا با یک کاربر (استفاده کننده) راه دیگر، یا یک جسم ثابت در کنار جاده، و یا با خودرو دیگر که معمولاً آسیب مالی یا جانی در پی دارد، برخورد کرده باشد.

تخلف: تخلف به هرگونه عمل و اقدامی که برخلاف قوانین موجود در کشور باشد، اطلاق می‌گردد (عمید، ۱۳۳۷: ۱۷)

در قوانین و مقررات مربوط به راهنمایی و رانندگی تعریف خاصی به عمل نیامده لکن با مراجعه به مجموعه قوانین و مقررات موضوعه در این زمینه در تعریف جرائم رانندگی می‌توان چنین گفت: نقض مقررات و قوانین مربوط به حوزه راهنمایی و رانندگی که قانون گذار در جهت نظم دهی به امر عبور و مرور وسایط نقلیه و یا حمایت از تمامیت جسمانی اشخاص وضع نموده که عدم رعایت آن‌ها مستلزم اعمال مجازات است (احمد فینی، ۱۳۹۰: ۵۰).

خودرو: دستگاه خودرو که به وسیله موتور بخار یا برق یا بنزین یا هوای متراکم و یا گاز حرکت کند و جهت مسافرت و حمل و نقل از جایی به جای دیگر بکار رود (بی‌نا، ۱۳۸۶: ۵۰) بر اساس بند ۵۱ آیین نامه راهنمایی و رانندگی هر نوع وسیله نقلیه قابل حرکت در راه‌ها که نیروی محرکه آن موتور باشد، به استثنای وسایل نقلیه ریلرو.

نظریه دورنمای صفر^۱

در برنامه‌ریزی راهبردی یا استراتژیک، واژه دورنما یا تصویری از آینده را نشان می‌دهد که در درازمدت می‌تواند قابل دستیابی باشد.

«دورنمای صفر» به مفهوم کاهش موارد مرگ ناشی از تصادفات ترافیکی است تا حدی که هیچ مرگی وجود نداشته باشد.

در نگاه اول شاید این موضوع ایده آل به نظر رسد ولی تجربه کشورهای که متعهد به اجرای جوانب متفاوت این حرکت شده‌اند نشان می‌دهد که مفهوم دورنمای صفر تحرک خاصی را در مردم و متولیان ایجاد می‌نماید که منجر به کاهش قابل توجه مرگ‌های ناشی از تصادفات می‌شود

مفهوم دورنمای صفر از کشور سوئد از ۲۰ سال قبل (۱۹۹۷ میلادی) شروع شد.

کشور سوئد به برکت اجرای این برنامه در حال حاضر یکی از پایین‌ترین میزان‌های مرگ ناشی از تصادفات را در دنیا دارد. در حال حاضر پروژه دورنمای صفر یک پروژه چند ملیتی شناخته می‌شود که در کشورهای متعدد در حال اجراست.

مبانی دیدگاه دورنمای صفر

انسان‌ها ممکن است دچار خطا شوند ولی سیستم جاده‌ای توجیهی ندارد! بر خلاف جریان فکری سنتی تمام تقصیرات را بر گردن انسان‌های استفاده‌کننده از جاده و خیابان نمی‌اندازد بلکه طراحان نظام حمل و نقل را نیز مخاطب قرار می‌دهد. دورنمای صفر قبول این مسئولیت است که همه سطوح باید در قابل تصادفات حمل و نقلی

^۱ - Vision zero

پاسخگو باشند، هر کس به اندازه وسع و تکلیفش. پاسخگویی حرف اول را در دورنمای صفر می‌زند

واژه «تصادف» چنین به ذهن متبادر می‌سازد که این رخداد «غیرقابل اجتناب» است. در صورتیکه با یک برنامه‌ریزی اصولی تمامی تصادفات قابل پیشگیری هستند

انسان‌ها خطا می‌کنند ولی جزای این خطا مرگ نیست!

علل انسانی مرتبط با حوادث رانندگی را می‌توان به چند بخش علل زمینه‌ای، علل رفتاری، علل روان‌شناختی، علل مرتبط با بیماری‌ها و اختلالات جسمی و علل مرتبط با استفاده از لوازم ایمنی دسته بندی کرد.

فشارهای اجتماعی (رفتار افراد مهم)

رانندگانی که نگرش مثبتی نسبت به سریع رانندگی کردن دارند و احساس فشاری از طرف دیگران مبنی بر لزوم رانندگی با سرعت مجاز در رانندگی ندارند، از طرفی خود را در کنترل خودرو توانمند می‌بینند، رانندگی با سرعت غیرمجاز را انتخاب می‌کنند.

فشار اجتماعی درک شده، باعث می‌شود راننده از افرادی که برایش حائز اهمیت و ارزش اجتماعی هستند تبعیت کرده و از رفتارهای آن‌ها حتی اگر نادرست باشد پیروی کند.

در واقع هر چه دیگران مهم مثل، بازیگران، فوتبالیست‌ها و دیگر افرادی که نقش الگوهای رفتاری دارند، در فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی و... رانندگی را به شیوه‌ی ایمن، همراه با رعایت قوانین راهنمایی انجام دهند، احتمال تبعیت از این رفتار در جوانان و نوجوانان بیشتر می‌شود.

در مطالعات صورت پذیرفته توسط سازمان ملی جوانان ابعاد مختلفی از همکاری جوانان در امور مختلف و تخصصی در قالب سازمان‌های مردم‌نهاد مورد توجه قرار گرفته است.

- آدمی (۱۳۸۳) در گزارش خود با عنوان «راهنمای سازمان‌های غیردولتی در جهان» آورده است که «حضور و مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در بسیاری از سیستم‌ها و برنامه‌ها چه در فرآیند تدوین و چه در فرآیند اجرا و نظارت و ارزیابی ملموس است». وی آورده است که مسئولین مرتبط از حضور و توسعه فرآیند همکاری و مشاوره سازمان‌های مردم‌نهاد حمایت می‌نمایند (آدمی، ۱۳۸۳: ۳۴-۵۰).

- به نقل از رفیعی در کتاب محمدرضا سعیدی با عنوان «درآمدی بر مشارکت مردمی و سازمان‌های غیردولتی» به بررسی ضعف سازمان‌های مردم‌نهاد در ایفای نقش مشاوره پرداخته است. وی معتقد است که «در بسیاری از کشورها، بخش داوطلبانه با تأکید بر پروژه‌های خود، عوامل پیشرفت منطقه فعالیت خود را فراهم کرده اما کمتر توانسته‌اند تجربیات خود را به روش خدمات رسانی دولتی و یا سیاست‌گذاری‌ها تحمیل کند» (رفیعی، عضدی ۱۳۹۳: ۷-۸).

- موسسه حمل و نقل نروژ، در گزارشی خود که بر مبنای مطالعات میدانی در سال ۲۰۱۱ تدوین شده بود نحوه همکاری‌های سازمان‌های مردم‌نهاد را در حوزه ترافیک مورد ارزیابی قرار داد. بر اساس این مطالعات، سازمان‌های مردم‌نهاد داوطلبی که در حوزه ترافیک فعالیت می‌کردند، ایفاگر نقش شریک بودند. چراکه این سازمان‌ها تنها تأمین‌کننده منابع انسانی مورد نیاز برای توسعه ورزش بودند و دولت تأمین‌کننده منابع مالی بود (رفیعی، عضدی ۱۳۹۳: ۷-۸).

- نتایج مطالعاتی که بر روی نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در نپال صورت پذیرفت، بیانگر این بود که اغلب سازمان‌های مردم‌نهاد بین‌المللی نقش عامل را در روند توسعه برعهده می‌گیرند. به این مفهوم که تنها کمکی که از دولت‌ها به اینگونه سازمان‌ها داده می‌شود،

اعطای مجوزهای قانونی برای فعالیت است و اینگونه سازمان‌ها به صورت عامل عمل می‌کنند (رفیعی، عضدی ۱۳۹۳: ۷-۸).

- نتایج مطالعات هاینتز ۱ (۲۰۰۶) نشان دهنده دو رویکرد سازمان‌های مردم نهاد در مسیر توسعه در جوامع مدرن بود. از نظر وی سازمان‌های مردم نهاد ایفاگر نقش شریک و ناظر در تعاملات با دولت بودند (رفیعی، عضدی ۱۳۹۳: ۷-۸).

روش شناسی

این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی و تحلیلی است. روش به کار رفته در این تحقیق از نوع کیفی بوده و با مراجعه به اسناد، کتب، نشریات و بررسی چند مورد برگزیده از پایگاه‌های اینترنتی به خصوص سایت مقام معظم رهبری و ناجا فیش برداری انجام پذیرفته و در پایان با استفاده از روش تحلیل محتوی به تجزیه و تحلیل یافته‌ها پرداخته شده است.

یافته‌های تحقیق

دیدگاه مقام معظم رهبری در راستای کاهش تصادفات

- لازم است اقداماتی..... و کاهش تخلفات جاده‌ای تداوم یابد و رعایت دقیق در بهبود خدمات انتظامی و برنامه‌ریزی مستمر و ابتکار عمل لازم در برقراری امنیت و آرامش اخلاقی و اجتماعی دنبال شود. (حکم انتصاب فرمانده ناجا، ۱۸ اسفند ۹۳)

- نقاط ضعف را جستجو و پیدا کنید. فرض بفرمایید قضیه جاده‌ها را و تصادف‌هایی که در جاده‌ها پیش می‌آید. سهم نیروی انتظامی در جلوگیری از حوادث جاده‌ای چقدر است؟ این را باید بررسی کرد. البته عوامل گوناگونی و دستگاه‌های مختلفی در این زمینه سهم دارند، سهم نیروی انتظامی، سهم وزارت راه، سهم دستگاه‌های گوناگون صنعتی دیگر در این حادثه چه اندازه است؟ کاری کنیم که مردم عزیز ما این بخش حادثه خیز و تلخ و دردناک را در زندگی خود داشته باشند. (شرفیابی فرماندهان و مسئولان ناجا، ۱۳ مهرماه ۹۵)

مسئله کمک مردم است، آحاد مردم می‌توانند مثل پشتیبان قابل اعتمادی به نیروی انتظامی کمک کنند. این نیرو فرزندان شما هستند مردم این را باید توجه کنند که (این) نیرو، فرزندان آن‌ها هستند. که مسئولیت مهمی را بر عهده گرفته‌اند به خاطر حفظ امنیت آن‌ها. مردم هرچه می‌توانند کمک کنند، انواع کمک‌های مردمی به نیروی انتظامی متصور است. اگر دستگاه‌هایی در خود نیرو یا در وزارت کشور باشند و بنشینند فکر کنند، مطالعه کنند و چگونگی کمک‌های مردمی را پیدا کنند و این‌ها را طبقه بندی کنند و اعلان کنند به مردم، احساس بنده این است که مردم آماده‌اند. حضور مردم تأثیر دارد و کمک آن‌ها گره‌گشا است. (شرفیابی فرماندهان و کارکنان ناجا، ۱۹ اردیبهشت ۹۵)

عوامل موثر بر حوادث رانندگی در حوزه عبور و مرور نظم و امنیت

- شناسایی و بررسی و برقراری رابطه علمی و مطالعاتی با سازمان‌ها و نهادهای دولتی تأثیر پذیر و تأثیر گذار در حوزه عبور و مرور و حوادث رانندگی.
- شناسایی و برقراری ارتباط با خبرگان و صاحب نظران حوزه عبور و مرور و حوادث رانندگی.

- شناسایی و استفاده کاربردی از منابع علمی مرجع در حوزه مرور و حوادث رانندگی.
- شناسایی، بررسی و انجام تحقیقات و مطالعات و پژوهش‌های انجام شده در حوزه عبور و حوادث رانندگی در جغرافیای کشور

موارد قانونی استخراج شده در حوزه عبور و مرور و حوادث رانندگی:

- ماده ۳ قانون جدید رسیدگی به تخلفات رانندگی:
«تهیه، نصب و نگهداری تجهیزات الکترونیکی از قبیل عکسبرداری، فیلمبرداری و سامانه‌های ماهواره‌ای و نظایر آن جهت ثبت تخلف و کنترل عبور و مرور در شهرها به عهده شهرداری‌ها و در خارج از شهرها به عهده وزارت راه و ترابری (سازمان راهداری و حمل و نقل پایانه‌های کشور) می‌باشد که با هماهنگی راهنمایی و رانندگی ملزم به اجرای این ماده می‌باشند»
- تبصره بند الف ماده ۲۳ قانون جدید رسیدگی به تخلفات رانندگی:
«به وزارت راه و ترابری و شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود با استفاده از توان و سرمایه بخش غیر دولتی نسبت به تأمین، استقرار، ارائه خدمات، تعمیر و نگهداری تجهیزات الکترونیکی و هوشمند ثبت تخلف، کنترل و نظارت ترافیک راه‌های کشور اقدام نمایند. برگشت سرمایه‌گذاری صورت گرفته از محل بخشی از جریمه‌های ثبت شده توسط تجهیزات مورد نظر تأمین و پرداخت می‌گردد...»
- تبصره ماده ۲۶ قانون جدید رسیدگی به تخلفات رانندگی:
«وزارت راه و شهرداری‌ها مکلفند حسب مورد با هماهنگی راهنمایی و رانندگی، محل‌های عبور عابرین پیاده در کلیه معابر برون شهری و درون شهری را با نصب علائم و تجهیزات مشخص نمایند»

- ماده ۲۰۶ آئین نامه راهنمایی و رانندگی:

«ریختن شیشه، بطری، میخ، سیم، حلبی، مایعات لزج و چرب، نخاله‌های ساختمانی و زباله، مصالح ساختمانی، شستشوی وسایل نقلیه، ایجاد موانع و به طور کلی هر عملی که باعث سد راه و ایجاد خطر و انحراف وسایل نقلیه از مسیر حرکت باشد بر روی راه‌ها، شانه جاده‌ها و حریم قانونی آن‌ها ممنوع است».

- ماده ۲۱۱ آئین نامه راهنمایی و رانندگی:

«دستگاه‌های مسئول موظفند پیش از بسته شدن تمام یا بخشی از راه برای انجام هر نوع عملیات اجرایی اعم از تعریض، تعمیر، نگهداری، حفاری و مانند آنها، هماهنگی لازم را انجام داده و با اطلاع ادارات راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه اقدام و مراتب را به آگاهی مردم برسانند».

- ماده ۲۱۲ آئین نامه راهنمایی و رانندگی:

«اشخاصی که به هر عنوان روی راه‌های عمومی کار می‌کنند موظفند پیش از شروع به کار علائم ایمنی عبور و مرور را براساس ضوابط و استانداردهای ایمنی در عملیات اجرایی راه‌ها که به تایید مسئولین مرتبط می‌رسد در محل نصب و همچنین لوازم کار، لباس کارگران و وسایل نقلیه خود را به علائم هشدار دهنده مجهز نمایند. در غیر اینصورت ماموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند از کار آنان جلوگیری بعمل آورند».

شکل ۱. مدل مفهومی در محیط مطالعات عبور و مرور و نظم و امنیت

مدل مفهومی در محیط مطالعات عبور و مرور و نظم و امنیت

شکل ۲. مدل تحلیلی عبور و مرور و نظم و امنیت

جدول ۱. ذیل محیط تعاملی و اعضاء محیط تعاملی در حوزه عبو و مرور را بیان می‌کند.

ردیف	عنوان محیط تعاملی	اعضاء محیط تعاملی
۱	رسانه، انضباط ترافیکی و حوادث رانندگی	وزارت ارتباطات، صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پلیس (معاونت اجتماعی، پلیس راهور، پلیس راه، پلیس فتا)
۲	آموزش، انضباط در عبور و مرور، رانندگی ایمن	صدا و سیما، دانشگاه‌ها، آموزش و پرورش، پلیس، مراکز آموزشگاه‌های رانندگی
۳	فرهنگ ترافیک	شورای فرهنگ ترافیک، شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، سازمان تبلیغات اسلامی، دانشگاه‌ها، شهرداری، پلیس، نماینده شرکت‌های بیمه.
۴	قوانین و مقررات، عبور و مرور، نظم و امنیت	وزارت دادگستری، مجلس شورای اسلامی، ناجا
۵	پلیس، انضباط بخشی، پیشگیری از حوادث ترافیکی	معاونت عملیات، پلیس پیشگیری، پلیس راهور، پلیس راه، معاونت اجتماعی، اداره حقوقی و امور نمایندگان مجلس فا.استان، فرماندهان شهرستان‌ها.
۶	مهندسی ترافیک، ایمنی خودرو، تردد ایمن	وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، شهرداری، اعضاء شورای اسلامی شهر، بیمه مرکزی، خودروسازان نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اساتید دانشگاه مرتبط با موضوع (ترافیک، برنامه‌ریزی، عمران)، هلال احمر، آتش نشانی
۷	بهداشت روان، خدمات درمانی، کاهش تلفات رانندگی	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی، تأمین اجتماعی، اورژانس‌ها، هلال احمر، اساتید روان شناسی دانشگاه، پلیس (معاونت اجتماعی مرکز مشاوره، مشاورین کلانتری‌ها)، بهزیستی، آموزش و پرورش، پزشکی قانونی،
۸	سازمان‌ها و نهادها؛ مسئولیت اجتماعی ترافیک	وزارت کشور، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت راه و شهرسازی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش، وزارت صنعت معدن و تجارت، وزارت دادگستری، سازمان نظام روانشناسی، بیمه مرکزی، سازمان تبلیغات اسلامی، ساماندهی محتوای فضای مجازی، مرکز پژوهش‌های مجلس، اعضاء شورای فرهنگ ترافیک، اعضاء کمیسیون ایمنی حمل و نقل، اعضاء شورای فرهنگ عمومی، سازمان‌های مردم نهاد، میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، شرکت‌های مسافربری درون شهری و برون شهری (تاکسی، اتوبوس)، خیرین امنیت ساز حوزه عبور و مرور.

شرح وظایف سازمان‌ها و نهادهای مرتبط در حوزه عبور و مرور

وزارت کشور:

- نظارت بیشتر بر عملکرد دستگاه‌های مختلف دخیل در امر عبور و مرور
- حمایت مادی و معنوی از نخبگان و طراحان ایده‌های نوین در حوزه عبور و مرور و حمایت از تأسیس سازمان‌های مردم نهاد در امر موصوف
- تأسیس زیرکارگروه در شورای فرهنگ عمومی به منظور نظارت بر عملکرد فرهنگی دستگاه‌های عضو شورای فرهنگ عمومی و پیگیری وظایف تعیین شده
- برگزاری جلسات منظم شورای ترافیک و پیگیری مصوبات اجرایی و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مسئول در امر ترافیک و شورای فرهنگ عمومی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

- تشکیل زیرکارگروه فرهنگ عبور و مرور و پیگیری اقدامات برای بهبود فرهنگ عبور و مرور شهروندان
- پرداختن به موضوع عبور و مرور در جشنواره‌های مختلف ملی، استانی و محل
- تهیه و تدوین بازی‌ها و فیلم‌های آموزشی در ارتباط با فرهنگ عبور و مرور و نمایش آن در مدارس و فضاهای عمومی
- کمک به استفاده از ظرفیت‌های تبلیغات شهری جهت فرهنگ سازی عبور و مرور
- راه اندازی رسانه مجازی برای آموزش فرهنگ عبور و مرور به شهروندان
- حمایت از انتشار نشریات تخصصی حوزه عبور و مرور
- شورای سیاستگذاری ائمه جمعه

- توصیه امر به معروف و نهی از منکر به شهروندان در حوزه رعایت قوانین و مقررات حوزه عبور و مرور
- استفاده از ظرفیت‌های سخنرانی در نمازهای جمعه برای فرهنگ سازی و آگاه سازی شهروندان

وزارت دادگستری

- برخورد سختگیرانه با متخلفین پر خطر و مجرمین حوزه عبور و مرور
- طرح و پیگیری معضلات حوزه عبور و مرور در شورای پیشگیری از جرم دادگستری

پلیس

- توسعه آموزش‌های همگانی با محوریت حوادث رانندگی
- تعامل و همکاری تنگاتنگ با کلیه سازمان‌ها و ادارات برای آموزش فرهنگ رانندگی
- همکاری همه جانبه با صدا و سیما برای تهیه برنامه‌های مناسب
- ارتقاء و گسترش فعالیت شوراهای و معتمدین محلات در حوزه حوادث رانندگی
- بهره‌گیری از ظرفیت بازرسان نامحسوس حوزه عبور و مرور و پلیس افتخاری
- بهره‌گیری هر چه بیشتر از ظرفیت همیاران پلیس و فرهنگیاران حوزه عبور و مرور
- نظارت بیشتر بر کیفیت آموزشی آموزشگاه‌های رانندگی
- توسعه استفاده از سیستم‌های کنترلی پیشرفته به جای روش‌های سنتی

شهرداری

- رنگ آمیزی معابر درون و برون شهری برابر استانداردهای مربوطه
- توسعه پل‌ها و گذرگاه‌های ایمن عابر پیاده در شهرها

- احداث خطوط ایمن ویژه دوچرخه
- احداث ایستگاه‌های اجاره دوچرخه شهری با رعایت ضوابط ایمنی
- نظارت و جلوگیری از تأسیس مراکز تجاری، پزشکی و امثالهم بدون داشتن پارکینگ متناسب در نقاط پر تراکم شهر
- بهبود کیفیت پیاده روها و جمع آوری سد معبرهای مسیرهای پیاده
- ساماندهی حمل و نقل عمومی بار و مسافر درون شهری برابر مقررات و ضوابط مربوطه
- ساماندهی ایستگاه‌های اتوبوس و تاکسی و خطوط ویژه اتوبوسرانی
- درج نکات آموزشی ترافیکی بر روی اتوبوس‌ها با رعایت ضوابط مربوطه
- پخش کلیپ‌های صوتی و تصویری آموزشی عبور و مرور در داخل اتوبوس‌ها
- گسترش ناوگان اتوبوسرانی و بهبود کیفیت اتوبوس‌ها
- برگزاری جشنواره‌های ترافیکی و تقدیر از رانندگان نمونه بویژه در حوزه حمل و نقل عمومی

سازمان تبلیغات اسلامی

- استفاده از ظرفیت مساجد، روحانیت و نهادهای اجتماعی و مذهبی در امر آموزش و ارتقاء فرهنگ عبور و مرور به منظور کاهش حوادث رانندگی
- برگزاری کلاس‌های آموزشی برای ائمه جماعات و روحانیون با استفاده از کارشناسان حوزه عبور و مرور

صدا و سیما

- استفاده از نیروهای مجرب دانشگاهی و متخصصین به منظور:

- آموزش به شهروندان و برنامه‌سازی با هدف ترویج ارزش‌ها و هنجارهای مثبت در عبور و مرور

- تجزیه و تحلیل علمی، روانشناختی، فرهنگی و اجتماعی حوادث و پیامدهای حوادث رانندگی با استفاده از کارشناسان واجد شرایط

- پخش توصیه‌های پزشکی در خصوص عوارض بهداشتی ناشی از پیامدهای حوادث رانندگی

- برگزاری نشست‌های تخصصی و نقد و بررسی مشکلات مربوط به بی‌نظمی‌های حوزه عبور و مرور

- تهیه و پخش برنامه‌های هدفمند در جهت مسئول‌سازی سازمان‌های متولی حوادث رانندگی

- به تصویر کشیدن زشتی نابهنجاری‌های حوزه عبور و مرور و به ویژه رفتارهای پرخطر در رانندگی

- تهیه و پخش فیلم‌های آموزشی در ارتباط با فرهنگ حوزه عبور و مرور و رانندگی صحیح

- آگاهی‌دادن به شهروندان نسبت به معضلات اجتماعی و روانی حوزه عبور و مرور در زندگی روزمره

- تشویق و ترغیب شهروندان به استفاده از وسایل نقلیه عمومی

- نظارت کارشناسان حوزه عبور و مرور بر کلیه برنامه‌های تلویزیونی

وزارت آموزش و پرورش

- پیگیری جدی و استمرار طرح همیاران پلیس و فرهنگیان حوزه عبور و مرور به عنوان یک تجربه موفق

- آموزش فرهنگ حوزه عبور و مرور ویژه دانش آموزان با استفاده از کارشناسان پلیس راهور

- ارتباط بیشتر با والدین و ارتقاء فرهنگی آنان با استفاده از شیوه‌های مختلفی همچون پخش فیلم، چاپ بروشور، توزیع کتاب، دعوت از کارشناسان و برگزاری سخنرانی و..

- برگزاری دوره‌های ویژه معلمان و آموزش آنان به عنوان الگوهای فرهنگی

- آموزش و نهادینه کردن ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی به دانش آموزان مانند: ترویج احترام به قانون، ترویج احترام به حقوق دیگران

- آموزش مهارت‌های اجتماعی در خصوص تردد و عبور و مرور به دانش آموزان مانند: شیوه‌های عبور از خیابان، استفاده - از گذرگاه عابر پیاده، چگونگی سوار و پیاده شدن از خودرو، چگونگی استفاده ایمن از دوچرخه و...

- ارتباط بیشتر با پلیس و استفاده از تخصص و امکانات آن‌ها در آموزش و ارتقاء فرهنگ حوزه عبور و مرور دانش آموزان

- اعتماد سازی برای والدین به منظور استفاده از سرویس مدارس و عدم استفاده از خودروهای شخصی و متفرقه

- مکان یابی مناسب برای تأسیس مدارس و آموزشگاه‌ها با هدف به حداقل رساندن مشکلات حوزه عبور و مرور

- استفاده از محوطه مدارس به عنوان پارکینگ عمومی در زمان تعطیلی مدارس